

Protokoll

Leidandmed	EAA.2628.1.11
Kaader	3,4
Daatum	20.03.1889
Protokoll number	3
Protokoll teema	4. Perekonna- ja pärimisasjad; 7. Maade ja hoonete rentimine, mõõtmine ja pärandamine. Ehitamine. Suhted mõisa ja kroonuga.; 9. Sõim ja vägivald
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Hans	Kalberg		Peakohtumees
Hans	Siir		Kohtumees
Juhan	Mathiasmann		Kohtumees

Kohtukorra pärast oliwad kogukonna kohtuametnikud kokku tulnud, nimelt: kohtu peawanem: **Hans Kalberg**, kõrvasmehed: **Hans Siir** ja **Juhan Mathiasmann** ja sai alamal seatud wiisil kohut peetud.

I

Sõitmäe külast **Puugi Madli Walk** 38 a.w. kaebas, et tema wana ema on haige suremise peal ja soowib wäga teda oma haige woodi juure teda aitama; aga wend **Jaan** teda senna ei salli, hakkab teda peksma ja sõimama.

Jaan Walk kutsuti kohtu ette 43 a.w. ta ütles: mina, minu naine ja ema öde kannawad haige eest küllalt hoolt, aga kui **Madli** senna tuleb, hakkab mind, minu lapsi ja naist häbematta sõnadega sõimama.

Kohtu kõrvasmees **Juhan Mathiasmann** ütles: "mina käisin täna homiku weel seda haiget naisterahvast waatamas, ta soowis wäga **Madlit** oma haigewoodi juure, sest tema eest ei kanta hoolt, antakse kuiwand leiba süüa, millest tema wanad hambad jagu ei sa.

Otsus: Kohtule ja wallawalitsusele on nende kahe, wenna ja õe lugu tuttaw kül; kui naad kokku saawad, siis on riid lahti, olgu igakord walla ametnikud neid lahutamata. Kohus mõistis, et **Madli** wõib oma haige ema woodi juures olla ja teda **teleata**, aga kui **Jaani** ja **Madli** wahel tüli tõuseb, siis tüli alustaja saab kohtu poolt karistud.

II

Muüksist Hallika Jüri Einmann 49 a. wana, kaebas: Minu poeg Maunus ja naise õe poeg Juhan Jürgens peksiwad mind mo oma majas; . naise õe poeg Juhan Jürgens tuli senna oma õele kohwrit tegema minu laudadest, et mina seda ei tahtnud, et ta minu kõige paremad lauad seks pruukis ja tema koguni minu keelmist ei kuuland, wõtsin ma ühel õhtul, kui wäljast kodu tulin, pingi kruuwid ära ja peitsin neid kõrwale, selle peale tuli Maunus, tõmbas mind sängist maha ja ütles: kasi uksest wälja!" Kui ma sängi tagasi läksin siis tuli Juhan oma kord ja tõmbas mind jälle maha wõttis karwust kinni, lõi mulle otsa ette, tõmbas pikali põrandale, lõi mulle wastu pead ja wedas karwupidi, Maunus lõi mulle hobuse joodi mõlaga ristluude peale. Ma palusin, et mind elusse jätaks, mind lasti lahti ja ma läksin sängi. Juhan wõttis weel minu karwust kinni, tõmbas sängist maha ja peksiwad mõlemad mind puudega. Juhan tõmbas minu kampsoni lõhki. Happi hüüdmise peale tuli minu naine kambrist wälja ja ütles: tehke muud mis te teete, ärge aga riidid lõhki kiskuge. - Sellest hetkest saadik olen ma ristluust ära, kõndimine on raske ja üsna lonkamise waral.

Ette kutsuti Maunus Einmann 21 a. wana. Ta rääkis nii: "mina läksin kodu õhtul, isa käras ja taples, et niisugune /Juhan Jürgens/ tuleb mind seia rööwima ja paljastama. Ta oli pingi kruuwid ärapöötnud ja neid kõrwale pannud. Mina tõmbasin tema sängist wälja ja lõin hobuse joogiliigutuse mõlaga teda, Juhan lõi temale paar korda wastu pead, hoidis teda kinni ja küsis: anna kruuwid wälja.

Ette astus Juhan Jürjens 26 a. wana ja rääkis: Mina lõin temale kääga wastu silmnägu ja küsisin kruuwisid, mu süda oli tulist wiha täis, ähwardasin teda peksta, kui mitte kruuwisid wälja ei anna.

Otsus: Juhan Jürjens ja Maunus Einmann maksawad kumbki trahwi walla laeka heaks 3 Rubl.

3 Rubla peksmise eest ja Jüri Einmann peab selle trahwiks 48 tundi puuris olema, et ta alati kõrtsis istuda tahab ja oma maja lohakil peab, mille läbi seesugused tülid ja pahandused siginevad.

III

Loomõisa rent härra andis kogukonna kohtu läbi Auustud Kolgamõisa Grahwi härra käsu peale Loo kogukonna talurentnikudele teada kui palju igapähel weel seie saadik Grahwihärrale rendi raha wõlgu on ja nõudis, et nende wõlgnew rent kõige hiljem 24. Aprilli k.p. seaasta makstud peab saama.

Kogukonna kohus kutsus alnimetud peremehed kohtu ette ja luges Loomõisa walitsuse kirjast 14. märtsist 1889 igapähele tema rendiwõla suuruse ette:

Lõukese peremees on wõlgu	10 Rbl. 34 kop
Ulpri -"- "- "-	210 _ 12 _
Aadumiku -"- "- "-	42 _ 15 _
Jaaniste -"- "- "-	7 _ 38 _
Turjewälja -"- "- "-	4 _ 64 _
Hallika -"- "- "-	150 _ 18 _
Oluwa -"- "- "-	17 _ 34 _
Reimiku -"- "- "-	221 _ 22 _

Suurepuugi -"-"-"-	54_ 15_
Weikepuugi -"-"-"-	107_ 91_
Suurewaga -"-"-"-	77_ 44_
Oljawaga -"-"-"-	110_ 04_
Maidu -"-"-"-	340_ 89_
Samuli -"-"-"-	45_ 81_

Otsus: Kogukonna kohus andis neile käsu, et nemad igäüks oma rendi wõlg 24nda Aprilli kuu pääwaks s.a Loomõisa ära maksawad.

Kohtuwanem: H Mälberg [allkiri]

Kõrwasmehed H. Siir +++

J. Mathiasmann +++